

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: ROMEINEN 8 vers 8-11.

En die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen. Doch gijlieden zijt niet in het vlees maar in de Geest, zo anders de Geest van God in u woont. Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe. En indien Christus in ulieden is, zo is wel het lichaam dood om der zonde wil, maar de Geest is levend om der gerechtigheid wil. En indien de Geest Desgenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest, Die in u woont.

Zo lezen wij in het tweede Boek der Kronieken, hoofdstuk 24: 18 vv.: "Zij verlieten het huis des Heeren, des Gods hunner vaders, en dienden de bossen en de afgoden; toen was een grote toornigheid over Juda en Jeruzalem, om deze hun schuld. Doch Hij zond Profeten onder hen, om hen tot de Heere te doen wederkeren; die betuigden tegen hen, maar zij neigden de oren niet. En de Geest van God toog Zacharia aan, de zoon van Jojada, de priester, die boven het volk stond, en hij zeide tot hen: zo zegt God: waarom overtreedt u de geboden des Heeren? Daarom zult u niet voorspoedig zijn; dewijl u de Heere verlaten hebt, zo zal Hij u verlaten. En zij maakten een verbintenis tegen hem, en stenigden hem met stenen door het gebod des konings, in het voorhof van het huis des Heeren. Zo gedacht de koning Joas niet der weldadigheid, die zijn vader Jojada aan hem gedaan had, maar doodde Zijn Zoon; dewelke, als hij stierf, zeide: De Heere zal het zien en zoeken!"

Nu weten wij uit hetgeen wij in de volgende verzen lezen, dat de Heere het gezien en gezocht heeft; ook weten wij, dat dit bloed nog gezocht is geworden bij de tweede verwoesting van de Joodse tempel door de Romeinen; en de Joden zelve verhalen daarvan een geschiedenis, voor welker waarheid ik Weliswaar niet kan instaan, die echter zeer leerrijk is, weswege ik ze aan u wil meedelen. (Gemara Sanhedrin C. 11, Sectio 24.) Zacharias is, zo als wij weten, gedood tussen de tempel en het altaar. Nu verhalen de Joden, dat uit de plaats, waar deze getuige Gods gedood werd, nog gedurende de tijd van tweehonderd twee en vijftig jaren, dat is van de regering van koning Joas af tot de inneming van de stad Jeruzalem door Nebukadnézars generaal, Nebuzaradan, het bloed des vermoorden opgeborreld is, en op generlei wijze is te stillen geweest. Volgens dat verhaal heeft Nebukadnézars generaal, dit opwellende bloed gezien hebbende, de priesters ondervraagd, wat dat beduidde. deze hadden hem daarop geantwoord, dat dit het bloed der offerdieren was. Toen heeft hij geboden offerdieren te slachten, want hij wilde zich van de waarheid overtuigen. Het bloed der offerdieren echter verdween en borrelde niet weer op. Toen heeft Nebuzaradan de priesters gedreigd, dat, zo zij de waarheid niet zeiden, hij hun vlees in stukken zou laten scheuren. Daarop dan hadden zij hem bekend, dat dit het bloed van een vermoorden getuige der waarheid was. Nebuzaradan, zo verhalen zij, heeft toen op de plaats, waar Zacharias gedood was, eerst de leraars des volks, daarna hun voornaamste leerlingen, daarna de jonge priesters laten doden, opdat het bloed niet meer zonde opwellen; in het geheel zou hij negenhonderd-en-veertig duizend mensen tussen de tempel en het altaar hebben

laten ombrengen, om het opborrelende bloed te stillen; het liet zich evenwel daardoor niet stillen. Toen, zo heet het verder, is Nebuzaradan tot de plaats gegaan en heeft geroepen: "O Zacharias, Zacharias! ik heb om uwentwil de aanzienlijkste des volks laten doden; vordert u wellicht, dat ik hier allen zal laten ombrengen." Daarop had op eens het bloed opgehouden te vloeien.

Toen ik deze Joodse overlevering of geschiedenis, want iets zal er wel van waar zijn, voor de eerste maal las, kwamen daarbij vele gedachten in mij op. De voorstelling beviel mij, en zij moet ook u bevallen, dat het bloed van Zacharias op eens ophield, toen Nebuzaradan vraagde, of hij tot zoen van het vergoten bloed allen verdelgen zoude. Dat was wel het beste bewijs, dat dát bloed geen wraak wilde, ofschoon het ook de wraak niet kon tegenhouden, maar dat het had gevloeid tot een getuigenis, of men nog tot inkeer komen en het getuigenis ten eeuwige leven geloven mocht. Ook dacht ik: God is toch te vrezen; en verschrikkelijk is het lot dergenen, die Christus laten varen en zich aan een afgodische leer overgeven, waarbij men de gerechtigheid kan voorwenden, om in de ongerechtigheid te volharden. Voorts dacht ik: Het is toch aan alle vlees eigen, dat het Christus en de genade niet geheel, niet ten volle hebben wil; het zou zich zo graag ten dele op Christus, ten dele op hetgeen men in zichzelf meent te vinden, verlaten; vlees wil het niet weten, dat zo'n verdeeld bestaan, zo'n vertrouwen, waarbij men de Heere niet van ganser hart dient, tot allerlei afgoderij en ongerechtigheid leidt; komt nu het getuigenis: "Christus alleen, Hij alles in allen", zo gevoelt men zich veroordeeld. Vandaar van de een zijde het woeden en razen tegen het eeuwige Evangelie; vandaar echter ook van de andere zijde de verlegenheid, wanneer men, sedert men dit getuigenis gehoord heeft, geen leven meer in eigen hand vinden kan. Maar dat is de weg om rijken troost te ontvangen uit het Huis Gods, wanneer men met het "doe dat" in het geheel niet meer voort kan, en geen ander zalig-woorden meer overblijft dan door de genade van Jezus Christus. *De God aller genade geve ons heden wederom veel van deze troost te horen en te ondervinden.*

Laat ons in overeenstemming met de voorgelezen woorden de volgende vragen beantwoorden:

1. In welke toestand moeten wij ons bevinden, opdat wij Gode behagen?
2. Wat is het kenmerk van deze toestand?
3. Waarmee zullen wij ons troosten bij de ervaring, dat wij zo tot alles onbekwaam zijn?
4. Behoudt deze onbekwaamheid de overhand?

I.

In welke toestand moeten wij zijn, opdat wij God e behagen?

Mijn Geliefden! De Apostel beschrijft in dit hoofdstuk tweeërlei toestanden; de een toestand noemt hij "in het vlees zijn"; zij, die in deze toestand zijn, kunnen Gode niet behagen; de anderen toestand noemt hij "in den Geest zijn." Daar wij nu in de eerstgenoemde toestand Gode niet behagen kunnen, behagen wij Hem alleen dan, wanneer wij in de anderen toestand zijn. Ik acht het een grote genade, dat ons de toestand geopenbaard is, waarin wij Gode behagen kunnen. Er moet ons derhalve veel aan gelegen liggen, deze toestand te kennen; want te weten, dat wij Gode behagen, is wel het hoogste goed, dat wij kunnen bezitten. Immers het hart is dan vervuld met vrede en vreugde, is vrolijk en welgemoed, zingt psalmen in de nacht en leeft in de blijdste verwachting. Wij moeten daarom weten, wat "in het vlees zijn" is, en wat "in de Geest zijn" betekent.

"In het vlees zijn" is: verkeren in de ouden toestand, waarin wij door de overtreding van één mens gekomen zijn; deze toestand heet "vlees", omdat die het tegenovergestelde is van al wat God en goddelijk is. Het is aan deze toestand eigen, vroom en zalig te willen zijn naar eigen goeddunken. Die zich in deze toestand bevinden, eigene zichzelf alles toe, wat Gods en wat der Waarheid is: God, Christus, de Geest, het geloof, de bekering, de wedergeboorte, de heiliging des Geestes, alleen om zichzelf te handhaven. Men steunt op allerlei beloften, opdat men zelf wat in de hand hebbe. Bij alles houdt men zichzelf staande; men

is niet verder ten onder gegaan, dan dat men gevoeld heeft Gode niet gelijkvormig te zijn; men neemt dan echter het Koninkrijk der hemelen met geweld, om weer tot rust te komen en de verlorene Gode-gelijkheid weer in handen te hebben. Men zoekt, hoe men het ook ontkent, hoe men het ook wil verbergen, de zaligheid uit werken; men wil ze verdiend hebben en als een rechtvaardig en vroom man in de hemel komen. Wij zien het bij de Joden; zij eigenden zich de beloften toe, aan Abraham geschonken, zij hadden de Schrift, legden dezelve uit, verwachtten de Messias, maar wilden niets weten van een in het vlees gekomen Jezus. Zij wilden volstrekt rechtvaardig zijn en rechtvaardig worden, maar wilden niet weten, dat zij vlees en in het vlees waren.

In de toestand, welke Paulus "in het vlees zijn" noemt, ziet het er schijnbaar zeer vroom, zeer Godzalig uit; immers de vrouwen, die de Apostel vervolgden, werden "godsdiensstige en eerlijke (eerbare)" vrouwen genoemd. (Hand. 13:50); maar in waarheid bevindt men zich in die toestand in allerlei ongerechtigheid, men drinkt de ongerechtigheid in als water, men heeft duizend zonden, klaagt ook veel daarover, en wil zich evenwel vanwege zijn ongerechtigheid niet laten bestraffen, zich daarvan niet laten genezen. In zo'n toestand is men het dierbaar Evangelie van de Zoon van God bitter vijandig, want men is nooit met zijn ongerechtigheid voor God in de schuld gevallen; men heeft allerlei vrome overleggingen, daarom ook onderwerpt men zich niet aan Gods Wet; men kent zijn ongerechtigheid en wil ze evenwel niet kennen, maar wil ze zelf mettertijd uit de weg ruimen; daarom wil men Christus niet geheel, want men wil d l e gerechtigheid en d l e heiligheid niet, welke alleen voor de troon Gods geldt; men gevoelt zich door de prediking der Waarheid omvergeworpen. Het getuigenis: God moet God zijn, en een mens een mens, bevalt aan het vlees niet, dat reeds zo vol geworden is van vromigheid naar eigen keuze.

In zo'n toestand kan men Gode niet behagen, want God laat Zich Zijn eer niet nemen, en wil een God van volkomen zaligheid zijn. Hij moet onze zaligheid in zijn hand hebben, en wij moeten haar niet hebben in onze hand, want dan gaat zij verloren.

"In de Geest zijn" is: in die toestand zijn, waarin aan de mens, tot lof en prijs der eeuwige ontferming, alles uit de hand genomen is, zodat 's mensen volkomen zaligheid in Gods hand wél-bewaard is boven in de hemelen. "Geest" heet onze Heere Zelf, voorzover Hij Zich van uit Zijn heerlijkheid aan arme zondaren van uit Zijnen troon bekend maakt in openbaring des Heiligen Geestes, welke Hij doet neerdalen in het verslagene gemoed, zodat de mens tot Hem getrokken wordt, om in te zien, dat bij Hem geen grimmigheid is, en dat Hij van de zijde des mensen niets vordert, veelmeer voor de armen en ellendigen uit Zichzelf een algenoegzame Heiland is. "Geest" heet de gehele in Christus Jezus volvoerde Raad Gods tot onze zaligheid, voorzover deze Raad in God door Heiligen Geest volbracht en daargesteld is. Gerechtigheid, genade, vergeving van zonden, eeuwig leven, heerlijkheid bij God, eeuwige verzadiging voor Zijn Aangezicht, dat alles heet "Geest", omdat Christus dat alles door eeuwige Geest daargesteld heeft. Immers het is niet daargesteld door vleselijke arm, door verstand en macht van vlees, maar door eeuwigen Geest, in volslagen onbekwaamheid des vleses.

Alleen in die toestand zijnde, behagen wij Gode, omdat, aangezien het van onze zijde met ons rijk gedaan is, het Koninkrijk nu Zijns is, om het ons te geven; omdat, aangezien wij van onze zijde tot alle goed ons geheel onbekwaam gemaakt hebben, Zijne nu de macht is, om voor ons en in ons alles te hebben daargesteld naar Zijn wil; en omdat, aangezien wij van onze zijde de heerlijkheid derven, die wij voor God moesten hebben, Zijne nu deze heerlijkheid is, om deze heerlijkheid op ons te leggen. Zo hebben wij dan hierbeneden niets, maar daarboven is alles gereed, en vandaar buigt Hij Zich neer, om ons met Zijn weldaden te overladen. Het v lees heeft niets meer te zeggen, alles wat tot het leven en de Godzaligheid nodig is, ligt in de hand des Geestes. Hier machteloosheid, daarboven macht; hier zonde, doden vloek en verdoeming, maar nochtans niet meer zonde, dood, vloek of verdoeming; nee, daarboven gerechtigheid, leven, zegen en allerlei heil, de eeuwige zaligheid, de kroon der gerechtigheid, de volharding, alles daarboven waarachtig in de Geest, al is het, dat hierbeneden ook niets schijnt te wassen. (2 Sam. 23: 5)

Dat is alles "Geest", dat is de toestand, die Gode behaagt: namelijk, dat Hij ons niet aanziet in dat, wat wij hier beneden zijn, maar dat Hij ons aanziet in datgene, wat wij daarboven bij Hem in Christus zijn, niet door iets, dat uit ons is voortgekomen, maar door dat, wat aan het kruis op Golgotha geschied is.

II.

In deze toestand nu zijn wij onder zekere voorwaarde, welke het kenteken van het zijn in deze toestand uitmaakt.

Wat is het kenteken van deze toestand? Zo schrijft de Apostel: "Zo anders de Geest van God in u woont; maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe." Hier wordt niet gesproken van een neerdalen des Geestes, van een afwisselende tegenwoordigheid des Geestes in onze harten, maar van een wonen in ons. Wie nu ergens woont, die heeft daar ook zijn' zetel, die handelt als heer des huizes naar zijn goeddunken, zodat hij alleen meester is in zo'n woning; hij brengt in deze zijn woning wat hij wil, werpt er ook uit wat hij wil; hij staat, wanneer hij wil, gaat op en neer, wanneer hij wil, legt zich neer, wanneer hij wil, schrijft wetten voor en richt alles in naar welgevallen; hij is in zo'n woning geen dode, veelmeer weten wel al de burenen, dat zo'n huis bewoond is. Nu, wanneer de Geest van God in u woont, zo bent u in de Geest. Daar hebt u het kenteken. Verstaat het wel; de Apostel zegt niet: "Zo anders het gevoelen (de gezindheid) Gods in u is"; ook schrijft hij niet: "wie de zin van Christus niet heeft"; hij schrijft: "Geest van God", "Geest van Christus." Wat is nu deze Geest van God? Het is de Heilige Geest, Die hier echter genoemd wordt de Geest van God, omdat Hij de Raad Gods in ons handhaaft, de Raad Gods tot onze zaligheid. De Apostel wil dus zeggen: u bent in de Geest, wanneer het ten minste ook bij u zo gesteld is, als wij bij de Profeet Ezechiël lezen; daar staat geschreven van een rad en van raderen in dit rad, en in dat rad was de Geest, Die dreef het rad, dat het naar alle zijden voortging en ook bleef stilstaan, al naar dat de Geest in de raderen was, dat is, ze in beweging bracht. Zo wil dan de Apostel zeggen: u bent in de Geest, wanneer u ten minste erkend hebt dat het niet is desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods; wanneer gij u zo niet met een gebod inlaat, met het "doe dat", alsof daarvan uw zaligheid afhing; wanneer u dus niet meer overlegt, wat moet ik, ik nu nog doen, hier doen, daar doen, opdat ik Gode behage; wanneer u dus zelf geen woning- of huisrecht meer in u hebt, om zelf gezag te oefenen en te heersen met "hier een weinig", "daar een weinig", met vroomheid uit eigen kracht en naar eigen keuze; wanneer het niet bij u heet: ik, ik moet dit nog doen en dat nog doen, anders word ik niet zalig, maar wanneer u van hart erkent: Ik beteken niets, ik ben niets, ik weet van niets, al wat uit mij is deugt niet, ik heb geen gerechtigheid, kan ook geen gerechtigheid doen voortkomen, ik weet van de gehele zaak Gods niets; ik heb geen verstand van Zijn wetten en Zijn geboden; ik weet niet hoe ik te wandelen, hoe ik mij te bewegen heb; God is het alleen, de volzalige God, aan wie ik mij houd; mijn denken, mijn overleggen, mijn streven, mijn doen, al mijn bewegingen, Mijn ingang en uitgang, ik stel het alles in zijn hand, mijn leven, mijn zaligheid, mijn zonde en mijn vroomheid; van Hém alleen wil ik weten, dat Hij goed is, en ik drijf op Zijn ontferming en eeuwige genade, opdat ik geleid zij naar Zijn raad, naar Zijn wil, en ik in alle dingen zo zij en het zo make, als het Hem behaagt. Zo leert ons de Geest van God, zo heerst Hij in zijn woning, dat Hij Gods genade en zijn vrije ontferming daarin verheerlijkt. Dat is een woning als een paleis; geen koning op aarde heeft zo veel schatten en kostbaarheden, als zich daar bevinden, indien wij er maar met onze handen afblijven. Dat is het kenteken, dat men in de Geest is. Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe; en dat nu is de Geest van Christus, dat de Vader verheerlijkt worde. De Vader wordt niet verheerlijkt, als het kind nog een naam wil hebben bij de naam des Vaders. Het kind hete "zondaar" en de Vader zij genaamd "genadig, goedertieren, barmhartig, getrouw, lankmoedig Vader."

De Vader wordt niet verheerlijkt, als het kind bij het Rijk des Vaders een rijk der gerechtigheid en van goede wandel in eigen hand wil hebben. Het kind hete "goddeloos", en de Vader alleen "rechtvaardige Vader." De Vader wordt niet verheerlijkt, als het kind zijn en eigen wil doen wil en die wil laten doorgaan voor des Vaders wil. Het kind hete "onbekwaam, machteloos, onverstandig" en de Vader hete: "de alleen wijze God."

- Dat is de Geest van Christus, dat Christus verheerlijkt worde, dat wij niet langer bij onszelf zeggen: Ik heb zonde, daarom zal Hij mij doden, want de zonde is te groot; maar dat wij Hem erkennen als de Uitelger der zonden; want die Hem anders wil kennen, aan die kan Hij Zich niet bekend maken.
- Dat is de Geest van Christus, dat wij zondaars zijn en blijven in gedurige verbrijzeling des harten en met alle blijdschap en vertrouwen tot Hem, en dat wij de zalfolie niet namaken, welke alleen van Zijn gezegend hoofd afdruipt; want Zijn Geest duldt geen gezalfden, die Hem gelijk zouden zijn, die naast Hem met hun zalving iets zouden gelden. Aan Christus komt de zalving toe! Aan Christus de kroon! Hij is het alleen.
- Dat is de Geest van Christus, dat wij niet denken: nu nog dit gebod en nog dat gebod, dat wij ons niet zelf heiligen in wijding van onszelf, maar dat wij, naakt en ontbloot, gedurig tot Hem gaan, door alle donkere wolken van zonden, verdoeming en vloek der Wet heen, dat wij tot Hem roepen en naar Hem opzien, Die aan des Vaders Rechterhand is gezeten, en wie alles onderworpen is, en dat wij op Zijn genade wachten en uit Zijn volheid het nemen, zoals Hij ons alles bereid heeft; en dat wij niet vragen naar het "doe dat", maar naar Hem, Christus, enig en alleen.
- Dat is de Geest van Christus. Zo iemand die niet heeft, die komt Hem niet toe; maar wie Christus alleen erkent en zich alleen op Hem verlaat, die heeft deze Geest, die zoekt zichzelf niet, zoekt het niet bij zichzelf, hij zingt het Lam ter ere het lied: "*Gij hebt het gedaan.*"

III.

Wij hebben nu vanzelf de overgang gevonden tot de beantwoording van de vraag: *Waarmee zullen wij ons troosten bij de bevinding, dat wij tot alles onbekwaam zijn?* "Indien Christus in ulieden is", schrijft de Apostel, "zo is wel het lichaam dood om der zonde wil, maar de Geest is leven om der gerechtigheid wil." De Apostel heeft eerst geschreven van de inwoning van de Geest van God in ons; daarna, dat wij de Geest van Christus moeten hebben; nu daarvan, dat Christus in ons is. Dit is nauw samen verbonden, en het een volgt uit het ander. Wanneer deze Geest in ons woont, zodat wij Gode de heerschappij Zijner genade in handen laten, dan hebben wij daarvan de vrucht, dat deze Geest Christus in ons verheerlijkt. Verheerlijkt deze Geest Christus in ons, zo worden wij van Christus geheel ingenomen en vervuld, zodat Christus in ons is. Dit moeten wij nu niet op een mystieke wijze verstaan, maar volgens de gezonde leer, dat Zijn Geest ons daarvan vervuld heeft, dat Hij voor onze zonden gestorven, ook tot onze rechtvaardigmaking opgewekt is, en dat Hij ter Rechterhand der Majesteit Gods zit en voor ons tussentreedt, alle dingen ons ten beste keert en ons plaats (woning) bereidt, ons ook bij de verworven verlossing beschut en bewaart, opdat wij mede-erfgenamen worden van Zijn heerlijkheid. Want op zo'n wijze wil Christus in ons zijn, dat Hij Zich door Zijn Geest in ons verheerlijkt als Dengene, Die ons liefgehad heeft met eeuwige liefde, ons om niet verlost heeft, ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader, opdat wij met Hem heersen op aarde, zodat Hij voor ons is: het leven, en alleen Hij: *de hoop der heerlijkheid.*

Is Hij nu zo in ons, dan zeggen wij met Paulus: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij, en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft. Ik doe de g en a de Gods niet te niet; want indien de rechtvaardigheid door de wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven." (Gal. 2: 20 en 21) Als de Apostel schrijft: "Ik leef niet meer. Christus leeft in mij; zó leef ik", dan zegt hij met andere woorden: "Ik ben in mijzelf dood." En als hij schrijft: "Hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods", geeft hij daarmee te verstaan, dat hij in elk ander opzicht van geen leven in het vlees iets wil weten. Zo schrijft hij dan de dood op al hetgeen hij in zichzelf is, zoals hij daar gaat en staat.

In gelijke zin zegt hij nu ook hier: "Indien Christus in ulieden is, zo is wel het lichaam dood", en hij verstaat hier onder het woord "lichaam" al het zichtbare van ons, zoals wij in- en uitwendig bestaan, en

wat ons omringt. "Dit lichaam", schrijft hij, 'is dood.'" Niet zo wat half gestorven, zodat met de krachten van dit lichaam nog wel wat te doen ware, als er enige hulp bijkwam, nee, het is dood, het is als een lijk in het graf, dat zich niet meer verroeren of bewegen kan. Hierover kan nu menigeen hard aangevochten worden, dat het lichaam zó dood is, dat hij niets daarmee kan uitvoeren, dat hij God daarmee niet meer kan dienen, dat hij, in één woord, een streep te halen heeft door alle zelfwerken en er met zijn handen afblijven moet. om de gerechtigheid te verwerven, en geen lid van dit lichaam meer bewegen kan, maar met zijn gehele doen en laten moet overschieten, en niets zien, ook niets in de handen hebben, maar afwachten moet de gerechtigheid uit de Geest door het geloof. Gal 5:5: "Want wij verwachten door de Geest uit het geloof de hoop der rechtvaardigheid." Hierin moeten wij nu eens voor altijd berusten, wil de Apostel zeggen, dat, indien Christus in ons is, wij niets meer zijn, niets meer kunnen of vermogen; want dit is nu eenmaal niet anders, het is het gevolg van de zonde.

Indien wij in onze toestand gebleven waren, waarin wij geschapen zijn, te weten in Gods Beeld en naar Zijn Gelijkenis, zo hadden wij ons met het "doe dat" de zaligheid kunnen verwerven. Nu echter hebben wij gezondigd, ons in het verderf gestort, onszelf onbekwaam gemaakt. Dat is onze zonde. Om van deze zonde wil deugen wij niet meer bij de Wet, kunnen ons de gerechtigheid en zaligheid niet meer met werken verkrijgen. Indien nu Christus in ons zal zijn en in ons zal werken, zo moet onze machine stilstaan; want nu kan Hij het alleen doen, en wij moeten van Zijn genade leven en in Hem gerechtigheid hebben. Wij moeten ons daarover niet laten aanvechten, dat al, wat in en aan ons is, dood is, maar daarmee geheel tevreden zijn; wij zullen daar niets bij verliezen, want wanneer Hij in ons is, zo is de Geest leven, dat is, de Geest van Christus in ons; Deze heeft in ons een bijzonder welgevallen aan de zielsarbeid van Christus, een buitengemeen welgevallen daaraan, dat Hij. Christus, het alleen is; want Die doet het alleen en heeft het gedaan dat het alles goed is en alles goed gaat in onze woning, terwijl wij daarbij overschieten. Deze Geest, in welke wij voor Christus staan als zulken, die niets zijn, niets kunnen, niets vermogen, ook niets uitrichten mogen, opdat wij het gehele werk niet bederven, deze Geest geeft ons de volbrachten arbeid des Heeren op de hand, zodat wij daarmee versierd zijn en daarin de overvloed, de volheid hebben. Zo leven wij dan niet, maar zijn dood, om der zonde wil, en leven nochtans; want de Geest is leven, niet om onzenwil, maar om der gerechtigheid wil, die alleen voor God geldt. Daarmee moeten wij ons troosten bij de gedurige ondervinding, dat wij tot alles onbekwaam zijn: dat om der gerechtigheid van Christus wil er een Geest is, Die in ons woont, Die het leven in onze dood is. Als zodanig betoont Zich dan ook deze Geest, als wij in waarheid daarvan overtuigd zijn, dat het er zijn moet, wat de Wet wil, en dat in ons, dat is, in ons vlees, geen goed woont; want dan zien wij op tot Dengene, Die de vervulling is, Die alle ledige potten en vaten, zo velen als er zijn mogen, volmaakt uit één Oliekruiik.

IV.

Zo hebben wij dan het antwoord op onze laatste vraag of onze onbekwaamheid de overhand behoudt. De Apostel schrijft: "En indien de Geest Desgenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest, Die in u woont." Veelbevattende en troostvolle woorden! Wat in God is, moet door de dood heenbreken en overal de dood teniet doen, zodat zelfs door een uitgedroogd ezelskinnebakken overvloed van water opborrelen moet, om de dorstende rijkelijk te laven. (Richt. 15:19) Deze onze sterfelijke lichamen zijn zo geheel de dood ter prooi geworden, zozeer van de dood der zonde doordrongen, dat uit het hart zelfs niet een enkele verzuchting tot God kan voortkomen. Het oog is voor waarachtig berouw en voor elke aanblik der eeuwige heerlijkheid zó uitgedroogd, dat zelfs niet één traan van berouw of één traan van eeuwige blijdschap daaruit kan voortkomen; de oren zijn zó vervuld met al wat van hierbeneden is, dat niet het minste troostwoord vermag door te dringen; de handen, de voeten strekken zich zó gedurig naar het zichtbare uit, zijn zodanig op eigen wegen uit, dat de handen de Parel van grote waarde nimmer weten te bewaren en de voeten de effen weg van Gods wil voor hobbelachtig en niet begaanbaar houden.

En is volstrekt geen orgaan in ons voor al wat hemels is, en nochtans, daarboven klopt een Vaderhart voor ons armen en ellendigen; uit eeuwige liefde gaf Hij Zijn heilig Kind Jezus voor ons over in de dood. Toen Deze echter als onze getrouwe Verlosser de Raad van onze zaligheid volbracht had, kon en mocht Hij niet langer te midden der doden blijven, voor welke Hij gestorven was; de Vader wekte Hem op, Hem, Die Zijn volk zalig gemaakt had van hun zonden.

Is in u de Geest van deze Vader, niet om uzelf, maar om Zijn raad te verheerlijken, niet uw werk, maar Zijn eeuwige liefde, zo weet, dat Hij Zich ook geheel als Vader aan u betonen zal; want toen Hij Jezus uit de doden opwekte, heeft Hij Hem als uw Christus opgewekt, zodat Hij, zodra Christus van de doden was opgestaan, ook de Heilige Geest heeft neergezonden, Die het uit Zijn volheid neemt, opdat gij Christus, Die uw leven is, in u verheerlijkt. Nu, verheerlijkt u Christus, dan verheerlijkt u de Vader, en dan zal de Vader ook u niet alléén kunnen laten, Hij zal u aanzien in Zijn Zoon als leden van Hem, Die het Hoofd is. Dan zal Hij dan ook door de Geest, welke Hij u heeft gegeven, Welke in u woont, handen, voeten, ogen en oren, verstand en wil en alle leden, welke vroeger de dood dienstbaar waren, zó vervullen uit de schatten van Zijn genade, dat al uw beenderen levend worden en zich verheugen moeten en zeggen: "*Waar is een God gelijk Gij!*"

Uwe machteloosheid en onbekwaamheid zal u niet in de weg staan, want u zult niet uzelf zoeken, maar u zult alreeds de wil van God volbrengende zijn, eer u nog iets van gebod en wet zult geweten hebben. Want u zult niet door de wet gedreven worden, maar door de moedermelk des Heiligen Geestes. De moedermelk, zeg ik, zoekende naar een beeld, dat u de gehele zaak duidelijk moet maken. Een kind is door zijn volstrekte hulpeloosheid als het ware dood, het lichaam is hem dood, het kan niets verrichten. De moeder alleen is het leven van het kind, uithoofde der melk, waarvan haar borst vol is. Leg het kind aan de moederborst, en wat zal maken, dat het kind herleeft, en dat al zijn zwakke ledematen, die anders dan dood zijn, weder opleven? Zal dat niet de moedermelk doen, die aan het kind wordt gegeven, en die, nadat het kind gedronken heeft, in het kind woont? Net zo worden wij door de Vader gevoed met de redelijke melk, welke is: Zijn woord, Zijn heil, Zijn Geest, de Geest van Christus, zodat al onze beenderen groenen, en al wat in en aan ons is zich verheugt in zulk een God, Die uit de volle borsten van Zijn algenoegzaamheid zijn kinderen laaft en verzadigt, en hen in Christus sterkt ten eeuwige leven, om door te breken door elke dood hierbeneden. AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld de 1. Augustus 1847, des voormiddags.